

KAN NAKLİ KONUSUNDA GENEL KILAVUZ

HASTALAR VE AİLELER İÇİN BİLGİLER

Kan nakli

Kan nakli, bir toplar damara sokulan bir damar iğnesi (IV) yoluyla size kan verilmesi işlemidir.

Vücudunuz kendi kanınızın bazı bölümlerini üretilmiyorsa, kan hücreleriniz iyi çalışmıyorsa veya kan kaybetmişseniz kan nakline gereksiniminiz olabilir.

Çok kez kan nakli gereksinimini azaltmak ya da bundan kaçınmak olasıdır.

- Kansızlığın (Alyuvarların az veya kalitesiz olması) tedavisi için en iyi yöntemin ne olduğunu sağlık bakım ekibinizle konuşun.
- Ameliyat olacaksanız, kanama riskini azaltmak için bazı ilaçları kesmek ya da ara vermek gerekip gerekmediğini sağlık bakım ekibinizle konuşun.
- Sağlık bakım ekibiniz bazı tür büyük ameliyatlara için kendi kanınızı alıp sonra bunu tekrar size vermeyi önerebilir.
- Size kan nakli yapılması gerekiyorsa, yalnızca belirtileri azaltmak için gerektiği kadar kan almalısınız. Örneğin, bir torba alyuvar almışsanız, bir torba daha almanız gerekip gerekmediğini saptamak için durumunuz gözden geçirilmelidir. Bir torba yeterli olabilir.

Kanın gerekebilecek bölümleri

Alyuvarlar vücuttaki doku ve organlara oksijen taşır. Bunlar düşük düzeydeyse veya kan kaybetmişseniz size bu verilebilir.

Trombositler kanın pıhtılaşmasına yardımcı olur ve kanamayı önlemek veya durdurmak için verilir.

Plazma trombositlerle birlikte çalışan ve kanın pıhtılaşmasına yardımcı olan faktörler içerir ve kanamayı önlemek veya durdurmak için verilir.

Diğer kan ürünleri bağışıklık sistemini güçlendirmek ya da bazı pıhtılaşma faktörlerinin yerine geçmek gibi çeşitli nedenlerle verilir.

Kan nakli konusunda daha ayrıntılı bilgi için lütfen şu siteyi ziyaret edin:

www.mytransfusion.com.au

Size kan nakli yapılması gerekiyorsa

Hangi kan grubundan olduğunuzu belirlemek ve o gruptan kan bulunduğundan emin olmak için size kan testi yapılması gerekir.

Size kan testi yapıldığında formdaki ve tüpteki bilgilerin doğru olduğunun ve birbirinin aynısı olduğunun kontrol edilmesine yardımcı olmalısınız. Bu, adınızın, soyadınızın ve doğum tarihinizin doğru yazılmış olmasını içerir.

Sorumsuzluk

Bu bilgilendirme belgesi yalnızca eğitim amaçlıdır. Kılavuz olarak ya da tedavi seçenekleri ya da kararları için kullanılmamalıdır. Bu tür kararlar sizi tedavi eden doktor veya diğer sağlık profesyonellerinin tavsiyeleri ile birlikte alınmalıdır.

Riskler

Avustralya'daki kanlar dünyadaki en güvenli olanlar arasında ise de her tıbbi işlemde olduğu gibi kan naklinde de hiç risk yok değildir.

Kan naklinin en yaygın riskleri arasında şunlar vardır:

- Hafif ateş veya cilt kızarıklığı gibi küçük tepkiler
- Özellikle yaşlı hastalar ve kalp hastalığı olanlarda solunum güçlüğüne yol açan, sıvının vücuda fazla gelmesi durumu.

Kan naklinin daha seyrek görülen bazı riskleri arasında şunlar vardır:

- Size 'uymayan' kan alınması
- Alerji veya şiddetli akciğer hasarı gibi ciddi tepkiler
- Bakteri veya virüs gibi mikrop kapmak.

Rıza

Tedavi olmak sizin seçiminizdir. Size kan nakli yapılmadan önce bunu kabul edip etmediğiniz sorulmalıdır. Seçiminizi yapmak için aşağıdaki listeyi kullanın.

- Neden kan nakli yapılmasının tavsiye edildiğini biliyor musunuz?
- Kan naklinden kaçınma ya da azaltma yollarını sordunuz mu?
- Risklerin neler olduğunu anlıyor musunuz?
- Bütün sorularınız yanıtlandı mı?

Size kan nakli yapıldığında

Kan nakli yapılmadan önce adınız ve doğum tarihiniz yeniden sıkı bir kontrolden geçirilir. Bunu iki görevli sizinle birlikte yapacaktır. Bir torbadan fazla kana ya da kan ürününe gereksiniminiz varsa görevliler her seferinde bu kontrolleri yapacaktır. Kan nakli sırasında da görevliler sizi dikkatle izleyeceklerdir.

Bu da düzenli olarak nabzınızın, tansiyonunuzun ve ateşinizin ölçülmesi demektir. Çoğu kişi kan nakli sırasında kendilerini farklı hissetmezler, ama yine de herhangi bir rahatsızlık hissederseniz bunu derhal görevlilere bildirin.

Kan nakli yapıldıktan sonra hastaneden hemen ayrılabilirsiniz. Ama çıkmadan önce, daha sonra kendinizi rahatsız hissedecek olursanız ne yapmanız gerekeceğini görevlilerle konuşun.

Kaygıların ele alınması

Ne zaman olursa olsun, bir endişeniz olursa, sesinizi çıkarmanız önemlidir. Kaygılarınızı görevlilere söyleyin, çünkü eğer size yanlış kan verilirse ciddi sağlık sorunları ortaya çıkabilir. Bunlar arasında şunlar olabilir:

- Adınız ve doğum tarihiniz kontrol edilirken bir sorun olduysa
- Kontrolün doğru yapılmadığını hissettiyseniz
- Kan nakli sırasında veya ertesinde kendinizi iyi hissetmiyorsanız.

Genel bilgiler

Birden fazla kan nakline gereksiniyorsanız ya da size düzenli olarak kan nakli yapılması gerekiyorsa her seferinde kan testi yapılması gerekir.

Kan testi yapılmamışsa ve çok acil kana gereksinimiz varsa, size uyacak kan bulununcaya kadar size özel bir tür kan verilebilir.

Kimlik bilgileri mutlaka her zaman destekçiniz, bir aile ferdiniz ya da bir başka görevli tarafından kontrol edilmelidir.

"Blood Watch" hakkında

"Blood Watch" Klinik Mükemmellik Komisyonu tarafından yönetilen bir programdır. Kan nakli tıbbi ile ilgili klinik işlemlerin daha iyi olmasını amaçlar.

Gerek bağışlanan kan kaynaklarının, gerekse hastanın kendi kanının uygun biçimde ele alınarak hastaların daha iyi sonuç alması için tıbbî ve cerrahî stratejiler geliştirir.

"Blood Watch" programı hakkında daha fazla bilgi için lütfen şu siteyi ziyaret edin:

<http://www.cec.health.nsw.gov.au/programs/blood-watch>

Kan Nakli Konusunda Genel Kılavuz: Hastalar ve Aileler için Bilgiler, Mart, 2014'te yayınlanmıştır, © Klinik Mükemmellik Komisyonu 2014, SHPN (CEC) 150414